26.10.2023

Helen oy:n lausunto hallituksen esityksestä vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinta- ja muuntotuesta (HE 25/2023 vp)

Helen kiittää mahdollisuudesta jättää kirjallinen lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle, ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helen kehittää Helsingin Vuosaareen pilottilaitosta, jossa tuuli- ja aurinkosähköllä tuotetaan puhdasta vetyä ensisijaisesti raskaan liikenteen polttoaineeksi. Tuotantoalueelle suunnitellaan ensimmäistä pääkaupunkiseudun vedyn tankkausasemaa.

Vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan tuen laajentaminen vetyajoneuvoihin on erittäin tervetullut uudistus. Helen näkee, että raskaassa liikenteessä eri käyttövoimilla on oma roolinsa. Sähkö tulee olemaan todennäköisesti pääasiallinen käyttövoima, mutta erityisesti isoihin ja jatkuvassa käytössä oleviin kuorma-autoihin tarvitaan myös vetyä. Päästövähennysten aikaansaaminen raskaassa liikenteessä on tärkeää, koska kuorma-autojen osuus kaikista liikenteen päästöistä on suuri ja siirtymä fossiilittomiin käyttövoimiin on edennyt hitaasti.

Helen on kuitenkin huolissaan tuen enimmäismäärän riittävyydestä erityisesti vetykuorma-autojen hankinnassa. Raskaimmalle kuorma-autolle voidaan myöntää enimmillään 50 000 euron tuki, kun ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 26 000 kilogrammaa ja yhdistelmämassa vähintään 60 000 kilogrammaa. Vetykuorma-autojen hintahaarukaksi on esitetty 200 000–600 000 dollaria eli 190 000–560 000 euroa[1], ja etenkin käyttöönoton alkuvaiheessa hankintahinnat ovat todennäköisesti hintahaarukan yläpäässä. Lisäksi rekkojen hankinta Suomeen voi olla käytännössä hankalaa, sillä autonvalmistajat eivät todennäköisesti halua järjestää huoltoverkostoa vain muutamalle rekalle.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurisetuksen (AFIR) mukaan Suomeen on rakennettava vuoteen 2030 mennessä seitsemän vedyn tankkausasemaa. Koska asemien rakentamiseen tarvitaan joka tapauksessa julkista investointitukea, myös tälle rahalle saataisiin enemmän vastinetta varmistamalla, että kysyntää syntyy tarjonnan kanssa samaan aikaan. Jos oletetaan, että ensimmäisten vetykuorma-autojen hankintahinta on noin 400 000 euroa, 50 prosentin hankintatuella kymmenen vetykuorma-auton hankintatuen kustannukseksi tulisi kaksi miljoonaa euroa. Tämä takaisi asemille jo jonkin verran käyttäjiä ja liikevaihtoa. Kun ensimmäiset investoinnit on tehty, yritysten olisi helpompi investoida uusiin ajoneuvoihin.

Kunnioittaen,

Maiju Westergren
Johtaja, Vastuullisuus ja yhteiskuntasuhteet

Lisätietoja:
Sanna Jokila
Edunvalvontapäällikkö
+358408251287
sanna.jokila@helen.fi

[1] Liikenne- ja viestintäministeriö: Ohjelma tieliikenteen uusien polttoaineiden jakeluinfran kehittämiseksi vuoteen 2035